

TIETOSUOJASELOSTE – SOFIA-asiakasrekisteri

1. Rekisterinpitäjä ja yhteyshenkilö

Rekisterinpitäjä: Suomen Mielenterveysseura ry / Rikosuhripäivystys (RIKU) keskustoimisto
Osoite: Maistraatinportti 4 A, 7. krs, 02400 Helsinki
Puhelin: 050 3378 703
Sähköposti: leena-kaisa.aberg@riku.fi
Yhteyshenkilö: Leena-Kaisa Åberg

2. Rekisteröidyt

Rekisterissä käsitellään RIKUn asiakkaiden (rekisteröidyt) henkilötietoja.

3. Henkilötietojen käsittelyn peruste ja käyttötarkoitus

Käsittelyn tarkoituksena on asiakkaan (rekisteröidyn) asian hoitaminen tarjoamalla henkilökohtaista apua ja tukea sekä ohjaavaa palvelua rikosprosessin aikana. Apua tarjotaan erilaisin menetelmin esimerkiksi henkilökohtaisilla tapaamisilla, puhelimitse ja verkkopalveluina.

Käsittelyn oikeusperusteena on yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetty oikeutettu etu. Rekisteröidyn ja rekisterinpitäjän välillä on merkityksellinen ja asianmukainen suhde: rekisteröity on rekisterinpitäjän asiakas.

Alaikäisen ollessa tukisuhteessa RIKUun ilmoitetaan tästä pääsääntöisesti huoltajille tai edunvalvojan sijaiselle viipymättä. Heille kerrotaan RIKUn palvelusta, sen tavoitteista ja toimintatavoista.

4. Käsiteltävät henkilötiedot

Rekisterissä käsitellään asiakkaiden henkilö- ja yhteystietoja sekä muita asiakkuuteen liittyviä tarpeellisia tietoja. Näitä tietoja ovat:

- asiakkaan etu- ja sukunimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite ja tarvittaessa henkilötunnus
- alaikäisen asiakkaan huoltajan tiedot (etu- ja sukunimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite)
- asiointikieli asiakkaan oman nimenomaisen ilmoituksen perusteella mahdollisen tulkkauksen järjestämiseksi
- sukupuoli, kotikunta
- asiakkuuden kannalta oleellinen tieto perhetilanteesta
- asiakkuuden syy (tapahtunut rikos, tapahtuma-aika ja suhde rikoksentekijään, jos sillä on merkitystä, kuten lähisuhdeväkivallassa)
- asiakkaan muut auttajatahot asiaan liittyen ja mihin ohjattu lisäapuun
- oleellinen tieto asiakkaan voinnista hänen itsensä kertomana silloin kun sillä on merkitystä tukipalveluiden tarjoamisen kannalta
- asiakkaan kanssa sovitut oleelliset seikat ja toimenpiteet
- mahdollinen RIKUsta tehty lastensuojelu- ja/tai rikosilmoitus
- asiakassuhteesta vastuussa olevat RIKUn henkilöt

Henkilötietojen antaminen ei ole lakisääteinen, eikä sopimukseen perustuva vaatimus eikä myöskään asiakkuuden alkamisen ja RIKUn palveluiden saamisen edellyttämä vaatimus. Asiakkaan ei ole pakko toimittaa henkilötietojaan ja hän voi käyttää myös itse valitsemaansa nimimerkkiä. Mikäli asiakas haluaa esiintyä ilman henkilötieton kertomista, vaikuttaa tämä hänelle tarjottavien palveluiden sisältöön.

5. Säännönmukaiset tietolähteet

- asiakas itse ja/tai tämän lakimääräinen edustaja (vajaavaltaisen, myös alaikäisen, huoltaja tai edunvalvoja)
- viranomaiset, kuten esim. poliisi esitutkintalain (ETL) 4 luvun 10 §:n 3 momentin perusteella

- muut auttajatahot asiakkaan nimenomaisella luvalla, milloin se on välttämätöntä hänen asiansa hoitamisessa

6. Henkilötietojen suojaaminen ja tietoturva

Digitaalisesti käsiteltävät henkilötiedot on suojattu ja tallennettu järjestelmään, johon on rajattu pääsy vain sellaisilla henkilöillä, jotka tarvitsevat kyseisiä tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi. Kyseisillä henkilöillä on käytössään henkilökohtaiset käyttäjätunnukset ja salasanat.

Henkilötiedot on suojattu ulkopuoliselta käytöltä ja käyttöä valvotaan.

Sofia-asiakastietojärjestelmässä jokaisella käyttäjällä on määritelty käyttöoikeustaso ja hänellä on pääsy vain oman käyttöoikeustasonsa mukaisiin asiakastietoihin. Pääsy asiakastietojärjestelmän tietoihin on vaitiolovelvollisuuteen sitoutuneella henkilöillä. RIKUn vapaaehtoisilla toimijoilla on rajatut oikeudet järjestelmään.

Asiakassuhteen hoitamisen kannalta välttämätön manuaalinen aineisto skannataan ja tallennetaan Sofian dokumenttiarkistoon asiakkaan nimenomaisesta pyynnöstä, minkä jälkeen manuaalinen aineisto palautetaan välittömästi asiakkaalle. Mikäli asiakas ilmoittaa, ettei voi perustellusta syystä säilyttää itse manuaalista aineistoa, säilytetään aineisto asianmukaisesti lukitussa kaapissa ja palautetaan asiakassuhteen päättyessä asiakkaalle. Mikäli palauttaminen ei ole mahdollista, käytetään tietoturvallista arkaluonteisten materiaalien tuhoamispalvelua (mm. lukolliset keräysastiat).

7. Henkilötietojen säännönmukaiset luovutukset ja siirrot

Tietoja ei luovuteta ilman asiakkaan nimenomaista lupaa ja suostumusta kolmansille osapuolille.

Poikkeuksena rikoslain 15 luvun 10 §:ssä (563/2015) säädetty velvollisuus ilmoittaa törkeästä rikoksesta.

Lisäksi RIKU on sitoutunut noudattamaan lastensuojelulain (417/2007) 25 §:ssä säädettyä velvollisuutta lastensuojelu- ja rikosilmoituksen tekemiseen.

RIKU ilmoittaa lähtökohtaisesti aina alaikäisen asiakkaan huoltajalle (vai vajaavaltaisen edunvalvojalle) asiakassuhteen syntymisestä.

8. Henkilötietojen siirrot Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja voidaan siirtää asiakkaan nimenomaisella luvalla, mikäli esim. rikos on tapahtunut ulkomailla, ja asian hoitaminen edellyttää asiakkaan tietojen luovuttamista toiseen maahan.

9. Henkilötietojen säilytysaika

Asiakkaan tiedot anonymisoidaan asiakassuhteen päätyttyä. Jäljelle jää vain tilastollisia tarkoituksia varten tiedot, joista asiakasta ei voida tunnistaa. Lisäksi asiakassuhde katsotaan päättyneeksi, mikäli asiakkaasta ei ole kuulunut mitään 3 vuoteen, jolloin tiedot poistetaan sen vuoden loppuun mennessä, kun 3 vuotta on kulunut viimeisestä yhteydestä asiakkaaseen.

10. Profilointi

Henkilötietoja ei käytetä profilointiin.

11. Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyllä on lähtökohtaisesti oikeus soveltuvan tietosuojalainsäädännön mukaisesti:

- saada tieto henkilötietojensa käsittelystä;
- saada pääsy omiin tietoihinsa ja tarkastaa itseään koskevat henkilötiedot;
- vaatia epätarkan ja virheellisen henkilötiedon oikaisua ja tietojen täydentämistä (RIKUn kirjausohjeiden mukaisesti);

- vaatia henkilötietojensa poistamista;
- peruuttaa asiakkuutensa ja vastustaa henkilötietojensa käsittelyä siltä osin kuin henkilötietojen käsittely perustuu asiakkuuteen;
- vastustaa henkilötietojensa käsittelyä henkilökohtaiseen erityiseen tilanteeseensa liittyvällä perusteella siltä osin kuin henkilötietojen käsittelyperusteena on oikeutettu etu;
- saada henkilötietonsa koneluettavassa muodossa ja siirtää kyseiset tiedot toiselle rekisterinpitäjälle edellyttäen, että rekisteröity on itse toimittanut kyseiset henkilötiedot; ja
- vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista.

Rekisteröidyn tulee esittää edellä mainitun oikeuden toteuttamista koskeva pyyntö tämän tietosuojaselosteen Yhteydenotot-kohdan mukaisesti. RIKU voi pyytää rekisteröityä tarkentamaan pyyntöään kirjallisesti ja varmentamaan rekisteröidyn henkilöllisyyden ennen pyynnön käsittelemistä. RIKU voi kieltäytyä pyynnön toteuttamisesta sovellettavassa laissa säädetyllä perusteella.

12. Oikeus valittaa valvontaviranomaiselle

Jokaisella Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus asianomaiselle valvontaviranomaiselle taikka sen Euroopan unionin jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jossa Rekisteröidyn asuinpaikka tai työpaikka sijaitsee, mikäli Rekisteröity katsoo, että hänen henkilötietojensa ei ole käsitelty soveltuvan tietosuojalainsäädännön mukaisesti.

13. Yhteydenotot

Rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä koskevat pyynnot, kysymykset tästä tietosuojaselosteesta ja muut yhteydenotot tulee tehdä käyttämäänsä palvelupisteeseen (www.riku.fi/yhteystiedot).

Mikäli asiakas haluaa käyttää tarkastusoikeuttaan, hänen tulee täyttää rekisteritietojen korjausvaatimus -lomake (www.tietosuoja.fi --> lomakkeet) ja ottaa yhteyttä oman alueensa Rikosuhripäivystyksen palvelupisteeseen toiminnanohjaajaan tai aluetoimiston aluejohtajaan.

Mikäli asiakas haluaa pyytää tietojen oikaisemista tai poistamista, hänen tulee täyttää rekisteritietojen korjausvaatimus -lomake (www.tietosuoja.fi --> lomakkeet) ja ottaa yhteyttä oman alueensa Rikosuhripäivystyksen palvelupisteeseen toiminnanohjaajaan tai aluetoimiston aluejohtajaan.

14. Muutokset tähän tietosuojaselosteeseen

Tätä tietosuojaselostetta voidaan päivittää aika ajoin esimerkiksi lainsäädännön muuttuessa. Tämä tietosuojaseloste on viimeksi päivitetty 2.5.2018.